

รายวิชา คณิตศาสตร์

รหัสวิชา ค21102

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง ส่วนผสมลงตัว ซัวร์อร่อย (1)

ครูผู้สอน

ครูปัญชิตา

สุวรรณชาตรี

ครูกมลชนก

มีหลาย

หน่วยที่ 6

พลพรรคอัตราส่วน ชวนสร้างวิถีพอเพียง

ส่วนผสมลงตัว ชัวร์อร่อย (1)

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของอัตราส่วนของจำนวนสองจำนวน
2. เขียนอัตราส่วนของจำนวนสองจำนวนแทนการเปรียบเทียบปริมาณสองปริมาณที่กำหนดให้

“ผักจ๋า ผักจ๋า เหมมา ๆ ไปเลย
ผักทุกอย่าง 5 กำ 20 บาท
หยิบมาคละกันได้เลยจ๋า”

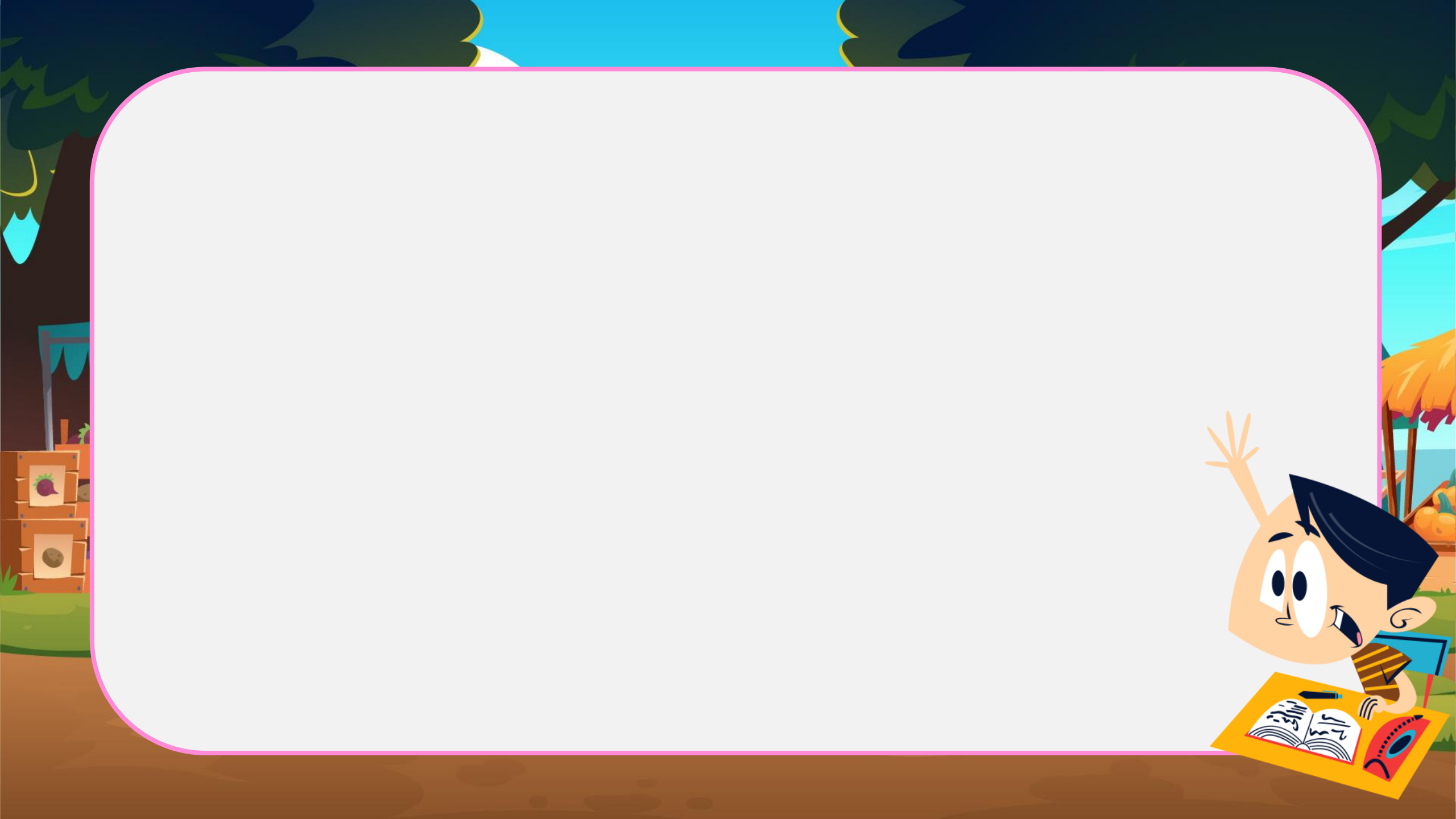
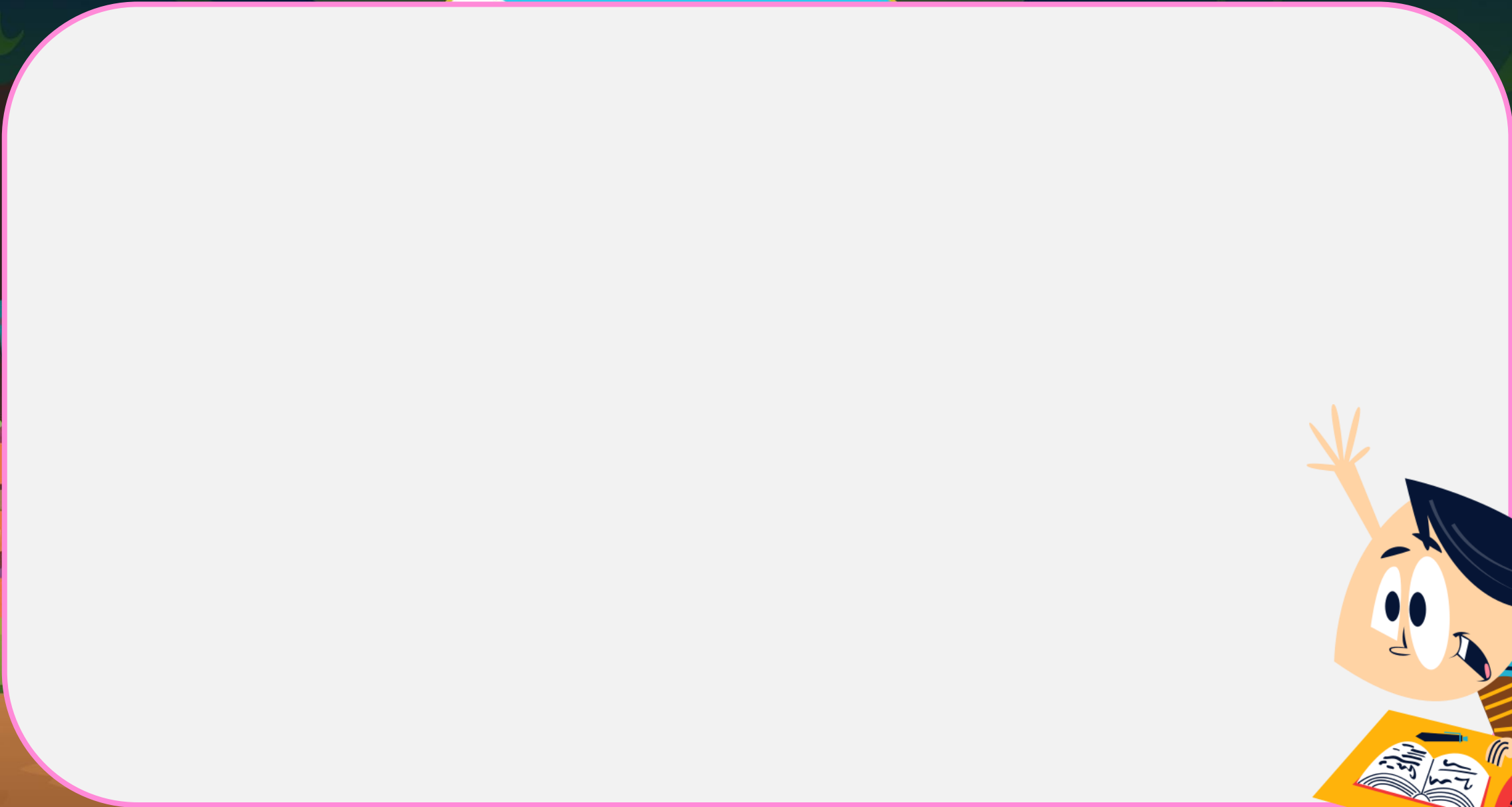
ผักทุกอย่าง 5 กำ
20 บาท

จำนวนผักเป็นกำ และ ราคาเป็นบาท

นักเรียนเคยได้ยินประโยคอื่น ๆ
ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่าง
ปริมาณสองปริมาณว่าอย่างไร

อัตราส่วน

ความสัมพันธ์ที่แสดงการเปรียบเทียบ
ปริมาณสองปริมาณ ซึ่งอาจมีหน่วยเดียวกัน
หรือหน่วยต่างกันได้ เรียกว่า **อัตราส่วน**

การเปรียบเทียบปริมาณสองปริมาณที่มีหน่วยต่างกัน

ประโยคที่แม่ค้าร้องขายผักว่า
“ผักทุกอย่าง 5 กำ 20 บาท”

การเปรียบเทียบปริมาณสองปริมาณที่มีหน่วยเดียวกัน

การทำน้ำเชื่อม

โดยใช้น้ำตาล 2 ถ้วย กับน้ำเปล่า 1 ถ้วย

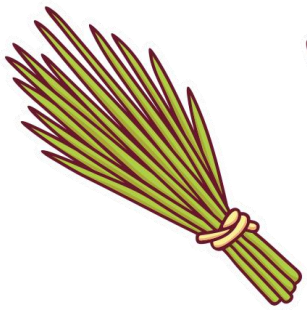

การเปรียบเทียบปริมาณสองปริมาณที่มีหน่วยเดียวกัน

การผสมสีน้ำให้ได้สีเขียว
โดยผสมจากสีน้ำเงิน 2 ขวด กับสีเหลือง 3 ขวด

“ผักทุกอย่าง 5 กำ 20 บาท”

เขียนในรูปอัตราส่วนของ จำนวนผักเป็นกำ ต่อ ราคาเป็นบาท

ได้เป็น 5 : 20

อ่านว่า 5 ต่อ 20

5 : 20

เป็นจำนวนแรกหรือ
จำนวนที่หนึ่งของอัตราส่วน

เป็นจำนวนหลังหรือ
จำนวนที่สองของอัตราส่วน

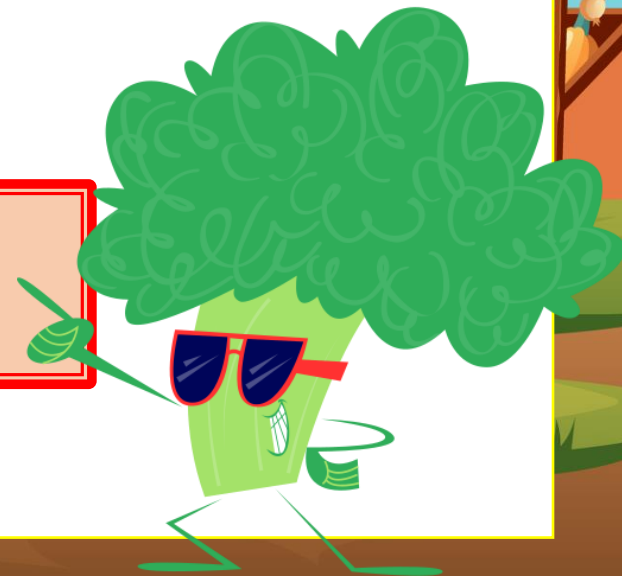
คำถาม

ถ้าเขียนในรูปอัตราส่วนของ จำนวนผักเป็นกิโล ต่อ ราคาเป็นบาท

ได้เป็น $20 : 5$

จะหมายความว่าอย่างไร

ผักทุกอย่าง 20 กิโล ราคา 5 บาท

5 : 20

คำถาม

20 : 5

นักเรียนคิดว่า

เมื่อเราสลับที่ระหว่างจำนวนแรกกับจำนวนหลังของอัตราส่วนนั้น แล้วอัตราส่วนที่ได้จะมีความหมายเหมือนเดิมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ไม่เหมือนเดิม

เพราะ 5 : 20 หมายถึง ผักทุกอย่าง 5 กำ ราคา 20 บาท

แต่ 20 : 5 หมายถึง ผักทุกอย่าง 20 กำ ราคา 5 บาท

อัตราส่วน

ถ้ามีการสลับที่ระหว่างจำนวนแรก
กับจำนวนหลังของอัตราส่วน จะทำให้
อัตราส่วนมีความหมายไม่เหมือนเดิม

อัตราส่วน

อัตราส่วนของปริมาณ a ต่อปริมาณ b

จะเขียนแทนด้วย $a : b$

อ่านว่า a ต่อ b

โดยเรียก a ว่าจำนวนแรกหรือจำนวนที่หนึ่งของอัตราส่วน
และเรียก b ว่าจำนวนหลังหรือจำนวนที่สองของอัตราส่วน

ฝึกคิด

แบบฝึกหัด 1 : การเขียนอัตราส่วน

คำชี้แจง จากข้อความที่กำหนดให้ในแต่ละข้อ ให้นักเรียนเขียนอัตราส่วนแทนการเปรียบเทียบปริมาณสองปริมาณที่กำหนดให้

ข้อที่	ข้อความ	อัตราส่วน
0	ไก่ทอด 4 ชิ้น ราคา 25 บาท	อัตราส่วนของ <u>จำนวนไก่ทอดเป็นชิ้น</u> ต่อ <u>ราคาเป็นบาท</u> เป็น 4 : 25
1	ไข่ไก่ 10 ฟอง ราคา 35 บาท	อัตราส่วนของ..... ต่อ..... เป็น.....
2	ทำน้ำหวาน โดยใช้ น้ำหวานเข้มข้น 0.5 แก้ว และน้ำเปล่า 2 แก้ว	อัตราส่วนของ..... ต่อ..... เป็น.....
3	น้องไก่ราคา กิโลกรัมละ 65 บาท	อัตราส่วนของ..... ต่อ..... เป็น.....
4	เลื่อนนักเรียนใช้กระดุมตัวละ 5 เม็ด	อัตราส่วนของ..... ต่อ..... เป็น.....
5	นักเรียนใช้คอมพิวเตอร์เครื่องละ 2 คน	อัตราส่วนของ..... ต่อ..... เป็น.....

ทำให้อลัง

ข้อความ	อัตราส่วน
รถมอเตอร์ไซด์วิ่งด้วยอัตราเร็ว 30 กิโลเมตรต่อชั่วโมง	อัตราส่วนของ..... ต่อ..... เป็น.....

แบบฝึกหัด 1

การเขียน

อัตราส่วน

สามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบฝึกหัด 1 การเขียนอัตราส่วน

ข้อที่	ข้อความ	อัตราส่วน
0	ไก่ทอด 4 ชิ้น ราคา 25 บาท	อัตราส่วนของ.....จำนวนไก่ทอดเป็นชิ้น..... ต่อ.....ราคาเป็นบาท..... เป็น 4 : 25
1	ไข่ไก่ 10 ฟอง ราคา 35 บาท	อัตราส่วนของ..... ต่อ..... เป็น.....
2	ทำน้ำหวาน โดยใช้ น้ำหวานเข้มข้น 0.5 แก้ว และน้ำเปล่า 2 แก้ว	อัตราส่วนของ..... ต่อ..... เป็น.....
3	น่องไก่ราคา กิโลกรัมละ 65 บาท	อัตราส่วนของ..... ต่อ..... เป็น.....
4	เลื่อนนักเรียนใช้กระดุมตัวละ 5 เม็ด	อัตราส่วนของ..... ต่อ..... เป็น.....
5	นักเรียนใช้คอมพิวเตอร์เครื่องละ 2 คน	อัตราส่วนของ..... ต่อ..... เป็น.....

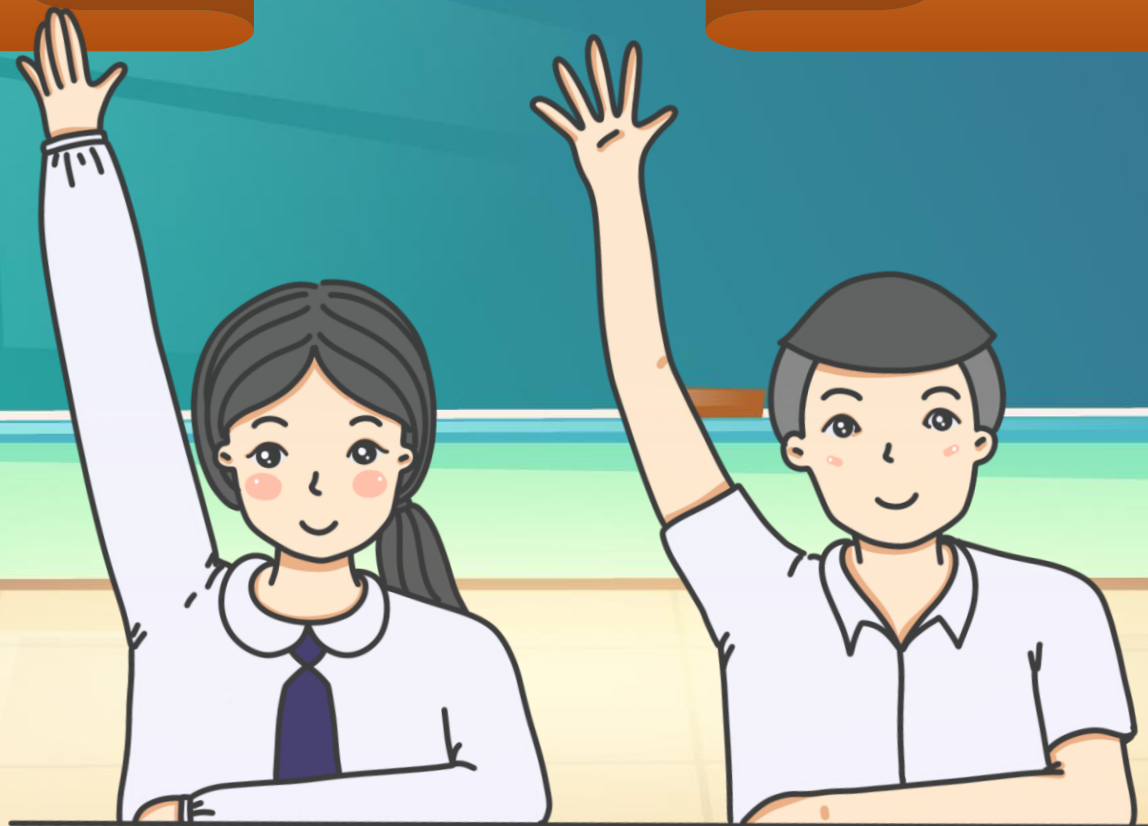
แบบฝึกหัด 1 การเขียนอัตราส่วน

ทำให้อลอง

ข้อความ	อัตราส่วน
รถมอเตอร์ไซด์วิ่งด้วยอัตราเร็ว 30 กิโลเมตรต่อชั่วโมง	อัตราส่วนของ ..... ต่อ ..... เป็น .....

ร่วมกันเฉลย

เฉลย

แบบฝึกหัด 1 การเขียนอัตราส่วน

คำชี้แจง จากข้อความที่กำหนดให้ในแต่ละข้อ ให้นักเรียนเขียนอัตราส่วนแทนการเปรียบเทียบปริมาณสองปริมาณที่กำหนดให้

1	ไข่ไก่ 10 ฟอง ราคา 35 บาท	อัตราส่วนของ... จำนวนไข่ไก่เป็นฟอง..... ต่อ... ราคาเป็นบาท..... เป็น $10 : 35$
2	ทำน้ำหวาน โดยใช้ น้ำหวานเข้มข้น 0.5 แก้ว และน้ำเปล่า 2 แก้ว	อัตราส่วนของ... น้ำหวานเป็นแก้ว..... ต่อ... น้ำเปล่าเป็นแก้ว..... เป็น $0.5 : 2$
3	น่องไก่ราคา กิโลกรัมละ 65 บาท	อัตราส่วนของ... น่องไก่เป็นกิโลกรัม..... ต่อ... ราคาเป็นบาท..... เป็น $1 : 65$
4	เลื่อนนักเรียนใช้กระดุมตัวละ 5 เม็ด	อัตราส่วนของ... จำนวนเลื่อนนักเรียนเป็นตัว..... ต่อ... กระดุมเป็นเม็ด..... เป็น $1 : 5$
5	นักเรียนใช้คอมพิวเตอร์เครื่องละ 2 คน	อัตราส่วนของ... จำนวนนักเรียนเป็นคน..... ต่อ... คอมพิวเตอร์เป็นเครื่อง..... เป็น $2 : 1$

เฉลย

แบบฝึกหัด 1 การเขียนอัตราส่วน

คำชี้แจง จากข้อความที่กำหนดให้ในแต่ละข้อ ให้นักเรียนเขียนอัตราส่วนแทนการเปรียบเทียบปริมาณสองปริมาณที่กำหนดให้

ทำให้อลอง

ข้อความ	อัตราส่วน
รถมอเตอร์ไซด์วิ่งด้วยอัตราเร็ว 30 กิโลเมตรต่อชั่วโมง	อัตราส่วนของ <u>ระยะทางเป็นกิโลเมตร</u> ต่อ <u>เวลาเป็นชั่วโมง</u> เป็น <u>30 : 1</u>

สรุป

ความสัมพันธ์ที่แสดงการเปรียบเทียบปริมาณสองปริมาณ
ซึ่งอาจมีหน่วยเดียวกันหรือหน่วยต่างกันได้

เรียกว่า อัตราส่วน

สรุป

อัตราส่วนของปริมาณ a ต่อปริมาณ b

จะเขียนแทนด้วย $a : b$

อ่านว่า a ต่อ b

โดยเรียก a ว่าจำนวนแรกหรือจำนวนที่หนึ่งของอัตราส่วน
และเรียก b ว่าจำนวนหลังหรือจำนวนที่สองของอัตราส่วน

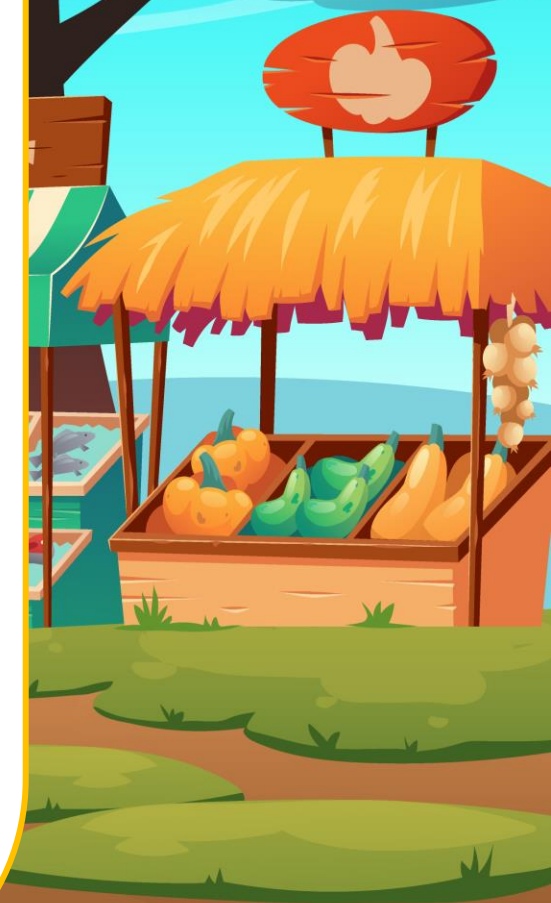
สรุป

การสลับที่ระหว่างจำนวนแรกกับจำนวนหลังของอัตราส่วน
จะทำให้การสื่อความหมายไม่เหมือนเดิม

บทเรียนครั้งต่อไป

ส่วนผสมลงตัว
ข้าวอร่อย (2)

สิ่งที่ต้องเตรียม

บัตรภาพชายฝึก

บัตรคำ 5 : 20

แบบฝึกหัด 2 อัตราส่วนที่เท่ากัน

สามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

